

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště Brno

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Cetkovice, okres Blansko

Náves 91, 679 38 Cetkovice

Identifikátor školy: 600 106 438

Termín konání orientační inspekce: 10. – 11. červen 2002

Čj.	122-531/02 5099
Signatura	o11bv107

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Cetkovice, okres Blansko je neúplná škola s pěti ročníky prvního stupně základní školy, jejímž zřizovatelem je obec Cetkovice, Náves 168, 679 38 Cetkovice. Na základě zřizovací listiny ze dne 29. 12. 2000 a rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. 16 314/02-21 ze dne 11. 4. 2002 je škola od 1. ledna 2001 organizační složkou obce. Škola sdružuje vlastní školu s kapacitou 90 žáků, školní družinu, jejíž kapacita je 25 žáků a školní jídelnu s kapacitou 30 jídel. Ve školním roce 2001/2002 je výuka realizována ve třech třídách: první třídu navštěvují žáci druhého (9) a třetího (5) ročníku, ve druhé třídě se samostatně učí 12 žáků prvního ročníku, ve třetí třídě jsou společně vyučováni žáci čtvrtého (15) a pátého (5) ročníku. V letošním školním roce školu navštěvuje celkem 46 žáků z Cetkovic a Světlé. Výuka je realizována podle vzdělávacího programu Základní škola čj.: 16 847/96-2.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Předmětem orientační inspekce bylo dílčí hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu v oblastech plánování a přípravy výuky, podmínek, organizace, forem a metod práce, hodnocení a motivace žáků, interakce a komunikace. Kvalita vzdělávání byla hodnocena především na základě hospitační činnosti v předmětech český jazyk a matematika a kontroly písemností žáků.

Časová dotace hodin jednotlivých předmětů i týdenní počet vyučovacích hodin ve všech ročnících odpovídaly učebnímu plánu příslušného vzdělávacího programu. Rozvržení učiva v hospitovaných předmětech je patrné z předložených časově tematických plánů, jejichž úroveň zpracování je po obsahové i formální stránce rozdílná. V obsahu učiva českého jazyka pro 4. a 5. ročník není zařazeno a konkretizováno psaní, čtení a literární výchova. Bezprostřední příprava učitelek na výuku byla odpovědná a promyšlená, vycházela z jejich individuálních potřeb (psaní písemných příprav) i z požadavku odlišné organizace výuky v odděleních (písemné přípravy na tabuli). Vytčené vzdělávací cíle byly v průběhu vyučovacích hodin naplňovány.

Ze čtyř učitelek vyučujících na škole nemají dvě požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost. Jedna z nich, zaměstnaná jako učitelka na částečný úvazek, vyučuje anglický jazyk, tělesnou výchovu, pracovní činnosti a současně působí jako vychovatelka školní družiny. V tomto školním roce zastupuje vychovatelku, která je na mateřské dovolené. Absence požadované odbornosti neměla negativní vliv na věcnou či odbornou stránku výuky, v oblasti metodického vedení vyučovacích hodin byly patrné menší nedostatky, které jsou důsledkem krátké praxe a nedostatku pedagogických zkušeností. V době inspekce zastupovala ve třetí třídě za dlouhodobou nemoc kvalifikovaná učitelka (t.č. v důchodu).

Školní budova prošla před dvěma lety celkovou opravou, což vedlo ke zlepšení materiálních a psychohygienických podmínek. Třídy jsou vzhledem k počtu žáků prostorné, čisté, světlé, vybavené novými moderními lavicemi, které jsou netradičně uspořádány, což umožňuje účelně organizovat výuku v odděleních. Stěny tříd využívají učitelky nejen k umístění názorných pomůcek, ale také k prezentaci výsledků individuální práce žáků. Takto doplněné, po estetické stránce velmi pěkné, učební prostředí je pro žáky podnětné a poskytuje jim dostatek názoru. Ve vyučování pracovali žáci se schválenými učebnicemi, pracovními sešity a nakopírovanými pracovními listy. Pro lepší názornost byly využity také drobné manipulativní pomůcky a modely těles. Audiovizuální a didaktická technika (televizor, video, zpětný

projektor) je soustředěna v jedné třídě, která je v odpoledních hodinách využívána pro činnost školní družiny. S ní sousedí učebna se čtyřmi nově nainstalovanými počítači pro potřeby žáků ve výuce. V přízemí školní budovy se nachází tělocvična, která je postupně vybavována potřebným náradím, školní jídelna s výdejnou stravy a kabinet. Fond učebních pomůcek je postupně rozšiřován a modernizován, v současné době je vybavení školními pomůckami velmi dobré.

Pro uplatňování psychohygienických zásad vytváří škola velmi dobré podmínky. Při začleňování relaxačních prvků ve výuce volily učitelky různé formy s rozdílnou četností jejich uplatnění. Členění vyučovacích hodin a zvolené pracovní tempo bylo adekvátní složení žáků ve třídě. Při práci byla pozorována ve třídách klidná nestresující atmosféra.

Organizace výuky odpovídala specifikům tohoto typu školy, pro které jsou charakteristické střídající se pracovní činnosti s jednotlivými odděleními, jež jsou tvořena žáky příslušného ročníku. Vlastní organizaci výuky zvládaly všechny učitelky velmi dobře, jejich organizační pokyny žáci respektovali. Zadávané úkoly formulovaly učitelky jasně a srozumitelně. Při jejich řešení dokázali žáci pracovat samostatně, ale také uměli na úkolech spolupracovat se spolužáky, což vypovídá o tom, že na způsob organizace a zavedený vyučovací styl jsou žáci zvyklí a nečiní jim takové problémy, jež by nebyli schopni sami nebo s pomocí učitelky zvládnout. Množství a výběr informací akceptoval možnost většiny žáků i náročnost probíraného učiva, důraz byl kladen na zvládnutí probíraného učiva, jeho procvičení a opakování. K žákům se specifickými potřebami byla na základě doporučení uplatňována diferenciací vzhledem k jejich postižení, v případě potřeby jim byla věnována individuální pomoc. Dostatečná názornost a aplikace rozmanitých forem a metod práce (např. skupinové činnosti, problémové řešení úkolů v matematice, využití soutěže při procvičování učiva, beseda nad knihami) se příznivě odrážela v aktivitě většiny žáků, ve většinou správné aplikaci získaných vědomostí v bezproblémové spolupráci. Ve výuce byly žákům poskytovány příležitosti pro samostatné učení i jejich úspěšné uplatnění, které většina žáků využívala. V rozsahu zadávaných úkolů byla v některých vyučovacích hodinách uplatněna diferenciací odpovídající výkonnosti žáků. Účelně byla zařazena práce s chybou (oprava chybně napsaného textu, zdůvodňování chyb).

Oznámení vzdělávacího cíle v úvodu vyučovacích hodin a sdělení jejich průběhu většinou nahrazovalo cílenou vstupní motivaci, která byla volena v přímé návaznosti na probírané učivo jen v některých případech. Účelně volená průběžná motivace vzbuzovala však dostatek zájmu a aktivitu žáků, z nichž většina dokázala soustředěně pracovat. Kontrolou, jež byla realizována společně nebo ve dvojicích a průběžným hodnocením své práce získávali žáci přehled o své úspěšnosti. Provedená klasifikace byla objektivní, avšak ze strany učitelky zůstala nezdůvodněna. V hodnocení práce žáků ze strany vyučujících převažovala pozitiva. Shrnutí učiva a celkové hodnocení průběhu hodiny a práce žáků v závěru vyučovacích hodin učitelky někdy opomenuly. Ve dvou případech bylo hodnocení provedeno v rámci „reflexního kruhu“, kdy si žáci sdělovali své pocity a dojmy z vyučovací hodiny. Vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků nebylo v rámci sledované výuky pozorováno.

U starších žáků byla ve vyučování uplatňována vzájemná komunikace mezi učitelkou a žáky. Mladší žáci měli vytvořen prostor také pro vzájemnou komunikaci a interakci mezi sebou v rámci skupinových činností, což zvládali velmi dobře. Pokud měli žáci vytvořen prostor pro slovní vyjádření, uměli v rámci svých schopností formulovat své názory a myšlenky, vyjádřit své dojmy a při tom prokazovali dobré komunikativní dovednosti. V průběhu hospitované výuky byl pozorován tolerantní, vstřícný a citlivý přístup učitelky k žákům, které se snažily pozitivně ovlivňovat chování a jednání žáků. Verbální komunikace učitelky i jejich neverbální projev byl velmi dobrý.

Plánování a příprava výuky vychází z realizovaného vzdělávacího programu, vykazuje velmi dobrou úroveň. Velmi dobré podmínky personální, materiální i psychohygienické se odráží ve velmi dobré kvalitě organizace výchovně vzdělávací činnosti, při které byly uplatňovány metody a formy práce, jež byly vzhledem ke stanoveným vzdělávacím cílům většinou efektivní. Realizovaná motivace a způsob hodnocení žáků splňovaly svůj účel. Tato oblast stejně jako oblast komunikace a interakce vykazovala velmi dobrou úroveň.

Celkové hodnocení vyučovacích hodin se pohybovalo od vynikající po průměrnou. Jelikož převažovala velmi dobrá úroveň hospitované výuky, je průběh a kvalita vzdělávání na základní škole celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání vychází především z hospitací ve vyučovacích hodinách. Ve vyučování byli žáci aktivní a projevovali o výuku zájem. V průběhu vyučování prokazovali žáci velmi dobré znalosti, v rámci svých možností prokazovali schopnost samostatně pracovat a aplikovat získané poznatky při praktickém řešení zadaných úkolů, což svědčí o tom, že plnění poznávacích cílů a s nimi spojených dovedností a kompetencí je věnována patřičná pozornost. Sociální dovednosti žáků nebyly v hospitovaných hodinách rozvíjeny v dostatečné míře především v rámci vzájemného hodnocení a sebehodnocení, jelikož k získávání těchto dovedností nejsou žáci zatím cíleně vedeni.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Koncepce rozvoje školy na období 1997-2002 v letošním školním roce končí a ředitelka v současné době pracuje na návrhu koncepčních záměrů na další pětileté období. V předložených záměrech školy nejsou rozlišeny cíle z hlediska dlouhodobého, střednědobého a krátkodobého časového úseku. Prioritou je především oblast výchovně vzdělávací. O reálnosti formulovaných úkolů svědčí to, že většinu z nich se podařilo během stanoveného období splnit. Roční plán na školní rok 2001-2002 na koncepci v oblasti výchovně vzdělávací navazuje. Konkrétní stanovení úkolů v ostatních oblastech rozvoje školy zde není uvedeno. Součástí ročního plánu je měsíční kalendář školních akcí, který je průběžně doplňován a upřesňován a jehož plnění ředitelka průběžně sleduje. Kromě ročního plánu vypracovává ředitelka operativní měsíční plány, které jsou funkční. Vyhodnocení plnění stanovených úkolů je součástí výroční zprávy o činnosti školy za daný školní rok. Učební plán daný vzdělávacím programem škola respektuje. Z nepovinných předmětů je zavedeno náboženství.

Řídícím pracovníkem školy je ředitelka, která současně plní funkci protidrogového koordinátora a dyslektické asistentky. Kromě ní pracují ve škole dvě učitelky, vychovatelka a z provozních zaměstnanců školník a uklízečka. Organizaci školy upravuje organizační řád ze dne 1. 1. 2001, provozní řád platný od 1. 6. 2001 a řád školy zpracovaný 22. 11. 2000. Organizační schéma znázorňující vzájemné vztahy mezi pracovníky a kompetence jednotlivých pracovníků, s nimi související pravomoci a odpovědnost nejsou v organizačním řádu konkrétně stanoveny. Pravidla chování a jednání žáků obsahuje řád školy, který je zpracován v souladu s příslušnou vyhláškou. Jeho součástí jsou také práva žáků a pravidla udělování pochval a kázeňských opatření. Samostatně je zpracován materiál „Režim školy“ platný od 3. 9. 2001.

S obsahem vnitřního řádu byli učitelé, žáci i rodiče prokazatelně seznámeni. Vyučování se řídí rozvrhem hodin, který je sestaven s ohledem na plynulý chod školy tak, aby organizace vyučování odpovídala obecně závazným předpisům. Dílčí řády (řád tělocvičny, vnitřní řád školní družiny) vycházejí z podmínek ve škole a jsou přehledně zpracovány.

Poradním orgánem je pro ředitelku pedagogická rada, která se schází pětkrát v průběhu školního roku a která se zabývá zejména problematikou vzdělávání a výchovy žáků. Zápisy z pedagogických rad jsou po stránce administrativní přehledně vedeny, v některých zápisech však chybí závěry z jednání, konkrétní formulace stanovených úkolů s odpovědností za jejich splnění. Pracovní problematika je řešena na provozních poradách, které se schází dle potřeby, naléhavé záležitosti jsou projednávány na mimořádných setkáních.

Povinná dokumentace školy je vedena přehledně a úplně v souladu s obecně závaznými právními předpisy. Ochrana osobních dat je dostatečně zajištěna.

Předložená výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2000/2001 obsahuje všechny požadované náležitosti a podává o škole dostatek potřebných informací. V jejím závěru je stručně provedeno hodnocení činnosti školy, což může škole sloužit současně jako zdroj jejího sebehodnocení. Výroční zpráva byla prokazatelně projednána se zaměstnanci i se zřizovatelem.

Zavedený systém přenosu informací uvnitř školy je operativní a funkční. Informace o prospěchu a chování žáků jsou zákonným zástupcům sdělovány v žákovských knížkách nebo na třídních schůzkách či individuálních pohovorech. Širší informace o svých dětech mohou rodiče získat také prostřednictvím „Dnů otevřených dveří“. Z třídních schůzek i z ostatních jednání s rodiči jsou pořizovány zápisy.

V rámci mimotřídní a mimoškolní činnosti organizuje škola pro žáky zájmové kroužky (výtvarný, taneční, pěvecko dramatický, rybářský), kulturní a zábavné programy (divadelní představení, dětský karneval, koncerty aj.) vzdělávací a výchovné akce (dopravní a zdravotnický kurs, týden zdravé výživy, besedy, výlet) různé soutěže (pěvecké, výtvarné, vlastivědné, sportovní). Žáci školy se účastní různých soutěží a olympiád organizovaných jinými školami. V rámci regionu organizuje škola vlastivědnou soutěž o putovní pohár „Znáš svou vlast“. Aktivně se také zapojuje také do kulturního i společenského života obce (kulturní vystoupení žáků na akcích obce, ples pro rodiče). Při své činnosti spolupracuje s okolními školami, s místní mateřskou školou a obecním úřadem, se ZUŠ, DDM a PPP v Boskovicích a v Blansku.

Ve vzájemném styku se zaměstnanci upřednostňuje ředitelka oboustrannou komunikaci, otevřené jednání a včasné řešení problémů. Pro pozitivní vývoj školy se snaží v rámci daných možností (škola nemá právní subjektivitu) získat kvalifikované učitele a zlepšovat pracovní podmínky ve škole (bohatá učitelská knihovna, nové počítače). K uplatnění tvořivosti a iniciativy pedagogických pracovníků poskytuje potřebný prostor. Další vzdělávání učitelů vychází z potřeb a finančních možností školy. Pro realizaci dalšího vzdělávání využívá ředitelka většinou nabídky PC v Brně. Snahu učitelů o sebevzdělávání dokládá i doložená účast na různých vzdělávacích akcích. Učitelkám bez požadované odbornosti věnuje potřebnou metodickou pomoc a pozornost při hospitační činnosti. Odbornosti i schopnosti pedagogických pracovníků je využíváno také v rámci mimotřídní a mimoškolní činnosti (např. vedení zájmových kroužků, organizace soutěží a kulturních akcí). Pro hmotnou stimulaci zaměstnanců formou nadtarifních složek mzdy slouží vypracovaná kritéria pro jejich přiznání, se kterými jsou všichni seznámeni. Hodnocení práce učitelek probíhá v rámci hospitační činnosti.

Kontrolní činnost ředitelky vychází z plánu kontrolní činnosti, který zahrnuje hospitační

činnost ve výchovně vzdělávacím procesu i kontrolu v oblasti provozu školy. Průběžně sleduje také čerpání přidělených finančních prostředků. Z hospitací, jež jsou zaměřeny na průběh výchovně vzdělávacího procesu, pořizuje ředitelka funkční hospitační záznamy, ve kterých stručně formuluje svá zjištění, v některých případech specifikuje zjištěná pozitiva, negativa a závěry. Výsledky hospitační činnosti projednává s učitelkami při pohospitačním rozhovoru. O termínech provedené kontroly školního provozu jsou vedeny záznamy. Zjištěné nedostatky jsou konstatovány, písemně zaznamenávány nejsou, s provozními zaměstnanci jsou ústně projednávány. Kontrolu výsledků vzdělávání žáků sleduje ředitelka prostřednictvím prováděných analýz výsledků čtvrtletních písemných prací z českého jazyka a matematiky, kterou zpracovávají vyučující učitelky. Společně s nimi formuluje případná opatření. V 5. ročníku píší žáci standardizované výstupní prověrky z českého jazyka a matematiky.

Stanovené koncepční záměry a plánované úkoly jsou postupně naplňovány. Kvalita plánování je velmi dobrá. Po stránce organizační jsou ve škole vytvořeny velmi dobré podmínky, organizační uspořádání školy je funkční a má velmi dobrou úroveň stejně jako vedení a motivování pracovníků, rozsah a zavedený systém kontrolních mechanismů.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Podmínky vzdělávání mají celkově velmi dobrou úroveň.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy stanovená § 38a odst. 1 písm a, b, c, d, e, g, h, j, k, zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- Zřizovací listina ze dne 29. 12. 2000.
- Koncepční záměry pro období 1997-2002.
- Roční plán na školní rok 2001/2002.
- Učební plány a osnovy vzdělávacího programu Základní škola.
- Časově tematické plány všech ročníků.
- Měsíční plány (září 2001-květen 2002).
- Organizační řád ze dne 1. 1. 2001, organizační zabezpečení školy.
- Režim školy ze dne 3. 9. 2001.
- Provozní řád školy ze dne 1. 6. 2001.
- Vnitřní řád školní družiny, řád tělocvičny.
- Výroční zpráva o činnosti školy školní rok 2000/2001.
- Plán hospitační a kontrolní činnosti.
- Hospitační záznamy ředitelky školy za školní rok 2001/2002.
- Plán dalšího vzdělávání učitelů.
- Rozhodnutí o odkladu školní docházky.
- Vzorek žakovských knížek a písemností (sešity, písanky, kontrolní písemné práce) žáků.
- Dotazníky pro rodiče.

- Inspekční zpráva č. j. 286/97 – 0 ze dne 22. 10. 1997.
- Záписy z třídních schůzek ve školním roce 2001/2002.

ZÁVĚR

Pro realizaci výchovně vzdělávací činnosti podle zvoleného vzdělávacího programu má škola vytvořeny velmi dobré podmínky. Ve výuce se snaží učitelky uplatňovat činnostní pojetí vyučování, při kterém mají žáci příležitost podílet se na vlastním vzdělávání, samostatně se projevovat a získávat potřebné dovednosti. Ve výchovně vzdělávacím procesu však dosud převažuje orientace na poznávací stránku vzdělávání než na stránku hodnotovou.

Velmi dobrá řídicí práce ředitelky založená na operativní činnosti, vzájemném respektu a spolupráci pozitivně ovlivňuje chod školy.

Na základě formulovaných zjištění ve zprávě z inspekční činnosti realizované v roce 1997 a zaměřené na oblast řízení školy, lze konstatovat, že tehdy zjištěné nedostatky byly odstraněny. V oblasti řízení, které bylo při předchozí inspekci hodnoceno jako dobré, došlo k pozitivnímu posunu především v oblasti organizování a vedení a motivování pracovníků.

Škola má velmi dobré předpoklady pro svou další činnost.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Danuše Pytelová	Danuše Pytelová, v. r.

V Brně dne 25. června 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 26. 6. 2002

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Jana Kubínová

Jana Kubínová, v. r.
podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	11. 7. 2002	122 587/2002
Zřizovatel	11. 7. 2002	122 589/2002
Rada školy	---	---

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány